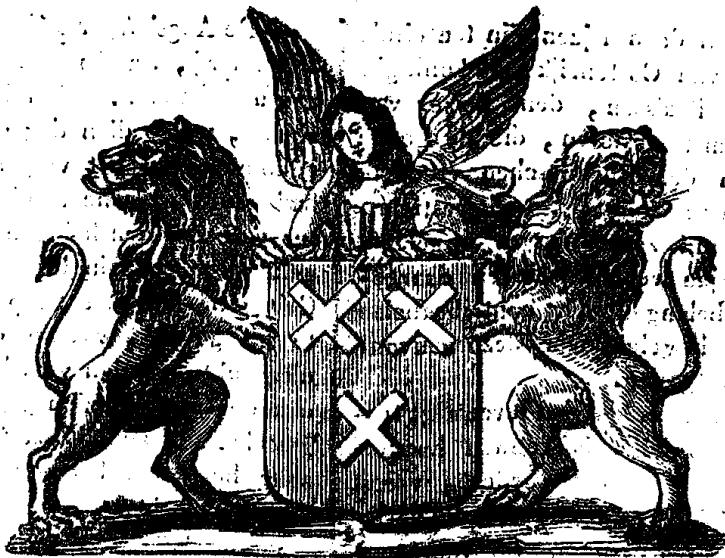

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

18 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIS, den 13den Januarij.

Gisteren heeft de heer *Guizot* in de kamer der pairs, ter gelegenheid van de algemeene beraadslagen over het adres van antwoord, het woord gevoerd, om de gemaakte bedenkingen in de vorige zitting te wederleggen. De markies de *Breux Brezé* beantwoordende over 't geen deze ten aanzien van Spanje gezegd had, erkende de minister dat het gouvernement in de openingsaanspraak met voordacht over de zaken van Spanje het stilzwijgen bewaard had. De staat der betrekkingen van Frankrijk met dat land gedoogde niet eene openhartige discussie over dezelve te houden; er waren nog op dit oogenblik moeilijkheden aanhangig, waaromtrent de minister zich onmogelijk kon uilaten, zonder de wederzijdsche relatien en de belangen van Frankrijk te kort te doen. Wat echter de algemeene betrekkingen betrof, moest hij de vraag van het genoemde lid, of het bestuur na twee jaren tijdsverloop nog dezelfde voldoening over het traktaat van Bergara als toenmaals gevoelde, bevestigend beantwoorden, en wel omdat die overeenkomst een einde aan den burgeroorlog had gemaakt, terwijl het bestuur overigens genoeg ondervinding had, om niet te verwachten dat met dat traktaat tevens op eens een einde zoude gekomen zijn aan alle binnenlandsehe verdeeldheden of aan de werking van den revolutionnair geest. Vervolgens over den jongsten opstand van *O'Donnell* uitwijdende, ontkende de minister regtstreeks, dat Frankrijk in het minste eenig aandeel aan die beweging had gehad; het eenig doel van 's konings gouvernement ten aanzien van Spanje, was de bevestiging van de monarchie en der gevestigde orde van zaken daar te lande.

De heer *Guizot* daarop de zaken van het Oosten behandelende, wijdde breedvoering over de verleden gebeurtenissen uit, vergeleek den toestand nu ruim een jaar geleden, toen alles in verwarring was, de pacha in Egypte werd bedreigd, toen geheel Europa zich wapende en een onberekenbare oorlog schier onvermijdelijk scheen, met den tegenwoordigen, nu de pacha niet alleen zijn ondergang was ontkomen, maar zelfs de erfelijke heerschappij over Egypte en andere voordeelen had verkregen, terwijl het gevaar van oorlog geweken was, en zelfs de aanleidende oorzaken daartoe voor het vervolg, waren weggenomen door het gesloten traktaat tusschen de mogendheden en den Sultan betrekkelijk de Dardanellen. Voorts sprak nog de minister over het lot der christenbewoners van Turkije; onder deze heerschte, ten gevolge van 't geen sedert veertig jaren in de wereld is vorgevallen, eene werking, eene beweging die hen tot opstand en scheiding van het turksche rijk aandreef. Opregt in zijne staatkunde ook jegens het turksche rijk, was Frankrijk er ver van af, om die beweging aan te moedigen; elke opstand, elke scheuring in het turksche rijk kon in Europa geduchte schokken te weeg brengen. Griekenland en Turkije hadden er het voorbeeld van gegeven; maar daarmede was niet gezegd dat men niets voor de christenen in het Oosten wilde doen; men zocht het turksche rijk te doen gevoelen, dat deszelfs eigen behoud medebracht, deszelfs christen-onderdanen een beter lot te bereiden, terwijl men de overige mogendheden aanspoorde om in dienzelfden geest op de Porte te werken.

Na de rede van den heer *Guizot* werden de algemeene beraadslagen over het adres gesloten en is men tot de artikelen overgegaan. Op voorstel van den heer *d'Harcourt* werd bij de derde paragraaf, met eene zwakke meerderheid van de pairs, nog de volgende zinsnede betrekkelijk Polen gevoegd.

Wij wenschen eveneens, dat U. M., in overeenstemming met onze bondgenooten, welwillende blikken op eene natie werpe, wier leden en regten, haar bij de traktaaten gewaarborgd, geschonden zijn geworden.

In de volgende paragraaf bestreed de graaf *d'Argout* met levenslangheid het beginsel van het sluiten eens handelstraktaats met België. Aan het eind der zitting vroeg de baron *Daunant* het woord, om zich te beklagen over een artikel gisteren morgen in het dagblad

le Siècle geplaatst, 't welk beledigend voor de kamer was, weshalve hij vorderde dat de verantwoordelijke uitgever voor de kamer gedagvaard werd. De kamer zou zich heden of na de aanneming van het adres daarmede bezig houden.

— De commissie ingesteld voor het onderzoek van het beste ontwerp voor eene graftombe voor *Napoleon*, heeft haren arbeid voltooid en haar rapport aan den minister van binnenlandsche zaken ingediend.

— Uit de voordragt van den spaanschen minister van finantien bij de aanbidding van het budget voor 1842, is het gebleken dat het te kort door de meerdere uitgaven boven de inkomsten, niet minder dan 180 millioenen bedraagt, en dat in weérwil van al de bezuinigingen die men heeft trachten in te voeren. Het ministerie van oorlog alleen zal 600 millioenen realen kosten. Het cijfer der inkomsten bedraagt tot dusver tusschen de 700 en 800 millioenen.

In de zitting van de Spaansche kamer van afgevaardigden van den 14den Januarij heeft de minister van finantien een ontwerp van wet ingediend tot kapitalisatie van de renten der buitenlandsche schuld en een ander tot dekking van het te kort voor 1842, hetwelk 180 miljoen realen (22½ miljoen gulden), zal bedragen. Dit laatste bepaalt de uitgifte van een gelijk bedrag aan schatkistbiljetten. Deze schatkistbiljetten zouden 6 pCt. rente dragen en voor het nominaal bedrag bij de betaling der belastingen worden aangenomen. — Ook eene wet omtrent de geestelijke aangelegenheden, die voornamelijk strekt, om voor de beslissing van kerkelijke geschillen en regtsgedingen alle buitenlandsche jurisdictie af te schaffen, is thans bij de Cortes aanhangig.

— Men heeft heden allerongunstigste brieven uit Madrid, tot den 6, ontvangen. Daarin wordt namelijk geschreven, dat, na de wispling van onderscheidene nota's tusschen den Franschen gezant en den voorzitter van den raad, de laatste antwoorden van dezen aan den gezant geen genoegen hebben gegeven, en hij zijne paspoorten gevraagd heeft, om den volgenden morgen te vertrekken. Een Madridsch dagblad gaat zelfs verder, en zegt, dat de geheele Fransche ambassade Spanje zou verlaten, en dat het wapen aan het hotel weggenomen zou worden, zoodat Frankrijk volstrekt geen vertegenwoordiger meer in Spanje hebben zou.

— De heer *de Lamartine* heeft eenen brief uit Beyruth in de dagbladen doen plaatsen, waarin beweerd wordt, dat bij de jongste bloedige gebeurtenissen in den Libanon het Engelsche agenten geweest zijn, die te Drusen tegen de Christenbewoners hebben opgeruid. De brief roemt overigens de pogingen van den minister *Guizot* ten behoeve dier ook door de Turken maar al te zeer mishandelde Christenen.

— Ter beurze van gisteren (12 Januarij) waren genoteerd: 5 pCt. 117,85; 3 pCt. 78,75; Id. Leening 1841 79,25; Nap. r. 107,10; Spanje Ardoins 25½; Rom. L. 104.

Van den 14den. — De pairs hebben gisteren de nog te behandelende paragrafen van het adres van antwoord, en eindelijk het geheele adres met eene groote meerderheid aangenomen. Hetzelve is onveranderd gebleven, met uitzondering van het amendement des graven *d'Harcourt* ten voordeele der poolsehe nationaliteit.

Voorts heeft de kamer insgelijks met eene groote meerderheid besloten den verantwoordelijken uitgever van *le Siècle* tegenstaanden dingsdag voor de kamer te dagvaarden. Als schrijver van het vorige artikel heelt zich bekend gemaakt de hoofdredacteur van het blad, te weten, de heer *Chambolle*, lid van de kamer der gedeputeerden.

— Heden heeft de kamer der afgevaardigden eene openbare zitting gehouden om aan te hooren het ontwerp van antwoord op de openingsaanspraak. De voornaamste zinsneden luiden als volgt:

Sire,

De gebeurtenissen van het Oosten hebben uwe billijke maatregelen

heid gewekt. De kwestien die zij hebben doen rijzen zijn ten einde gebragt en U. M. heeft met den keizer van Oostenrijk, de koningin van Groot-Brittannie, den koning van Pruissen, den keizer van Rusland en den Sultan eene overeenkomst gesloten, die de goede gezindheid der mogendheden staft om den Europeschen vrede te handhaven en de rust van het Ottomannische rijk te bevestigen. Uw gouvernement heeft reeds aanzienlijke verminderingen daargesteld. Getrouwe verzorgster van de belangen der contribuabelen wenscht de kamer der gedeputeerden zich geluk over deze aanvankelijke vermindering van de openbare uitgaven.

» Intusschen betreurt zij het, te vernemen dat het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven niet dadelijk is kunnen hersteld worden. Wanneer Frankrijk's eer en belang het vordert, vreest het niet zijn ^{crediet} te verbinden en zich op de toekomst te verlaten; maar die toekomst is niet verzekerd dan door de voorzorgsmiddelen in vredestand verkregen: de orde in de finantien is van niet minder belang voor het vermogen en den rijkdom der staten. Alle onze pogingen zullen strekken om haar te herstellen, zonder de openbare dienst in gevaar te brengen, zonder slands verdediging te verzwakken, en wij twifelen niet, of om dat doel te bereiken zal eene wijze spaarzaamheid en de vermeerdering van den nationalen voorspoed voldoende zijn, zonder dat het noodig zal zijn om de belastingen nog meer te verzwakken.»

Na vervolgens de medewerking der kamer te hebben toegezegd met opzigt tot de spoorwegen en andere ontwerpen van binnenlandsch belang, volgt de gewone zinsnede, dit jaar luidende: »De kamer herinnert aan Europa de regten der poolsehe natie, die zoo uitdrukkelijk bij de traktaatens bepaald zijn.»

Omtrent Afrika herhaalt het ontwerp de woorden des konings, dat Algerie voortaan en voor altijd fransch moet blijven.

De laatste zinsneden zijn deze:

» Terwijl de wenschen des lands ons tot dien moeilijken arbeid (het onderzoek der onderscheidene finantie en administratieve wetten) roept, waarom moeten de pogingen der factien bedenkelijke en treurige gedachten in ons opwekken? Door de algemeene verontwaardiging geschandvlekt en door de wetten overwonnen, hebben de factien zich toch niet onderworpen. Wij hebben hare aanslagen gezien en hare komplotten hebben zich herhaald. Hunne zinlooze ontwerpen bedreigen niet alleen onze instellingen, zij tasten de maatschappij zelve aan. Men moge haar om hare magteloosheid niet tellen, maar men moet tegen hare stoutheid waken. Uw gouvernement, Sire, zal zijn plicht doen; wij zijn daarvan verzekerd.

» Overal en bestendig zal hetzelfde 't gezag der wetten handhaven, en ze doen eerbiedigen gelijk het zelf te eerbiedigen zal. Onze openbare medewerking is U verzekerd; moge de ijver der goede burgers het openbaar gezag de hand bieden! Moge het geheele land, ingelicht omtrent deszelfs ware belangen, hetzelfde zijn steun bieden; sterk door het openbaar gevoelen zullen wij het gewijde pand door het charter ons toevertrouwd, ongeschonden bewaren. Te midden der openbare gerustheid zal de vermogende werkdadigheid van Frankrijk zich onbelemmerd ontwikkelen, en die wettige, vreedbevende vrijheid welke de natie zich verworven heeft en in de verzekering van wter bezit U. M. hoogstedszelfs roem stelt, zal al hare weldaden verwezenlijken. Aan de bereiking van dat doel onzer gezamenlijke pogingen hebt gij, Sire, uw geheele leven toegewijd. Niet te vergeefs hebt gij gerekend op de erkentelijkheid van het vaderland. De kamer der gedeputeerden brengt u daarvan de plegtige betuiging.»

De openbare discussie over dit ontwerp werden op aanstaanden Maandag bepaald.

— Latere berigten uit Madrid melden dat de gezant *Salvandy* werkelijk vertrokken is, en op zijne terugreis naar Parijs den 12den te Bayonne gewacht werd.

— Ter beurze van gisteren waren de fondsen genoteerd. 5 pCt. 117,70; 3 pCt. 78,70; Nap. 137,40; Sp. Accion 125 1/2 Rom. L. 104.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 14den Januarij.

Het dagblad van Koblenz spreekt, in een berigt van de Elbe, van het ontwerp eener door protestantsche geestelijken in het noorden van Duitschland te stichten vereeniging, die ten doel zou hebben, om bij de Duitsche vorsten aan te dringen op het op nieuw openlijk en uitdrukkelijk erkennen en bekrachtigen van den Westfaalschen vrede, als eerste volksverdrag in Europa. Men zou daarin een middel zien, om den kerkelijken vrede onder de verschillende geloofsbelijdenissen te bevestigen, en men spreekt tevens van het ontwerp van een' afzonderlijken brief aan Z. M. den Koning van Pruissen, waarin deze Monarch verzocht zou worden, om, als beschermmer van godsdienst, vrede en rechtvaardigheid, in deze gewichtige aangelegenheid zijne invloed bij de Duitsche Bondsvergadering te doen gelden.

— De Augsburger *Algemeine Zeitung* geeft een berigt uit Triest van 3 Januarij, waarin gewaagd wordt van onlusten die op Corfu zouden zijn uitgebarsten. Men had de tijding daarvan ontvangen door reizigers, welke dien dag met de stoomboot uit Syra aldaar waren aangekomen, en het volgende verhaald hadden: den 25sten December had een Engelsche zending, bij gelegenheid der plegtige processie ter eere van den heiligen *Spiridion*, in het openbaar eene predicatie gehouden, waarin hij in de beleedigendste bewoordingen over de Grieksche godsdienst sprak. De verbitterde menigte had den redeenaar te lijf gewild, waarop de Engelsche bezetting uit het kasteel was uitgerukt, om den volkshoop uiteen te drijven. Middelerwijl hadden ook de Grieken zich gewapend, en zich tegen de soldaten te weer gesteld, die genoodzaakt werden om met een verlies van zes man naar het kasteel terug te trekken. Verdere bijzonderheden waren nog niet bekend.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 14den Januarij.

Maandag is in de kapel van St. George de eerste repetitie der gewijde muziek gehouden, die aldaar bij gelegenheid van den Doop moet worden uitgevoerd. De keus der stukken is door prins *Albert* geschied, en uitsluitend op komposities van den beroemden *Händel* gevallen. Niet minder dan zestig muzikanten en ruim zeventig zangers zullen tot de uitvoering worden gebezigd.

Behalve de reeds genoemde schepen, zal ook de *Formidable*, van vier en fachtig stukken, naar Ostende zellen, om den Koning van Pruissen herwaarts te begeleiden.

De Koning van Pruissen wordt den 20 of 21 dezer in Engeland te gemoet gezien, en zal denkelijk twee of drie dagen te Londen blijven alvorens de reis naar Windsor voort te zetten. De 26ste wordt nu als de dag, voor de doopplegtigheid bepaald, genoemd. Op het kasteel en in eenige naburige gebouwen zijn slaapvertrekken voor ongeveer honderd en zestig vreemde bezoekers in gereedheid gebragt. Gedurende de week in welke de plegtigheid plaats heeft, zal in het park te Windsor eene groote revue, in tegenwoordigheid der Doortuchtige Vreemdelingen, gehouden worden. Vervolgens zullen zij zich, met het Hof, naar de hoofdstad begeven, waar eene reeks van feesten hen toeft, terwijl ook in de schouwburgen van Drurylane en Coventgarden gala-representaties moeten worden gegeven. H. M. denkt ook onderscheiden feesten op het paleis van St. James te houden.

Het aanstaand bezoek van den Pruisischen Monarch blijft het hoofdonderwerp van de politieke redeneringen der conservatieve bladen uitmaken, die zich van eene nauwere verbindtenis tusschen Engeland en Pruissen de wenschelijkste vruchten voor het behoud van den europeschen vrede, of, bij onverhoopte verstoring daarvan, het opwerpen van een magtig bolwerk tegen de veroveringsplannen van Frankrijk of Rusland beloven, terwijl zij tevens voor het Protestantismus in het algemeen veel heil uit zoodanige verbindtenis voorspellen.

— Te Exmouth in Devonshire is dezer dagen een oom van den minister *Peel* overleden, wiens jaarlijksche inkomsten op ongeveer zestigduizend ponden sterling werden berekend, terwijl men zegt dat nagenoeg twee millioen ponden sterling in specie in zijne nalatenschap gevonden is.

— Uit de *Times* blijkt, dat de britsche minister van buitenlandse zaken, lord *Aberdeen*, de vordering van den Franschen ambassadeur, *de Salvandy*, om zijne geloofsbrieven aan de koningin *Isabella* zelve over te reiken, gegrond keurt.

— Ter beurze van gisteren stonden de 3 pCt. gec. 89, Nederl. 2 1/2 pCt. 54; 5 pCt. 100 1/2; Spanje 25 1/4; Portugal 19 1/2, 3/4; Braz. 65.

Van den 15den — De dag der doopplegtigheid is thans stellig op den 25 dezer bepaald.

— Z. M. de Koning van Pruissen zal hier acht dagen vertoeven. — Het parlement is tegen den 3 Februarij bijeengeroepen. Sir *R. Peel* heeft de leden der conservatieve partij aangeschreven, om op hunnen post te zijn.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gecons. 89 drie achtste; Nederl. werkl. schuld 2 1/2 pCt. 51 1/4; 5 pCt. dito 130 3/4; Spanje 24 3/8; Portugal 5 pCt. 32 1/2; dito 3 pCt. 19 1/2.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 16den Januarij.

Bij besluit van den 12den dezer, n°. 63, heeft Zijne Majesteit tot leden der onderscheiden commissien van landbouw benoemd: en wel in deze provincie.

In Noord-Brabant, de heeren: jonkh. mr. *H. B. Martini van Ouwkerk*, jonkh. mr. *M. A. J. van der Beeken Pasteel* en *D. Kortweg*, allen bij voorduring, en *H. E. Verschoor*, in plaats van *G. den Dekker*, overleden.

— Z. M. heeft bepaald, dat de officieren van gezondheid der landmagt, tot en met den rang van officier van gezondheid eerste klasse,

door een vergelijkend examen van den eenen tot den anderen graad zullen opklimmen, en dat de eerste officieren van gezondheid bij keuze uit de officieren van gezondheid der eerste klasse zullen worden benoemd, na in dezen laatstgemelden graad twee volle jaren te hebben gedienst.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd, den heer *P. A. Reuchling*, tontul van Z. K. H. den Groothertog van Baden, directeur der Nederlandsche Verzekeringsmaatschappij te Tiel, in den Nederlandschen Adelstand op te nemen.

— Z. M. de Koning-Groothertog heeft, bij besluit van den 1 dezer, tot ridder grootkruis der orde van de *Eikankroon* benoemd Z. D. H. Prins *Frederik Willem* van Hessen, luitenant-generaal in Pruisische dienst en militairen gouverneur der vesting Luxemburg, tot ridders, met de Star van diezelfde orde, den baron *Blochhausen*, honorair kamerheer en kanselier *ad interim* voor de Luxemburgsche zaken, en de heeren *de la Fontaine* en *Gellé*, *ad interim* gouverneur en lid van den raad van bestuur des Groothertogdoms; tot kommandeurs der orde, den heer *Jurion*, burgemeester van Diekirch, *T. Pescatore*, lid van den gouvernementsraad, *Willmar*, procureur-generaal, *Wiry*, notaris te Echternach, *Servais*, advocaat te Luxemburg en *Dama*, eigenaar te Reckingerhoff.

— In het *Handelsblad* leest men: » Naar wij vernemen, zou zich de keuze des konings, tot het vervullen van het burgermeesterschap onzer hoofdstad, bepaald hebben op den heer *P. Huidakoper*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Laatsteleden Donderdag ochtend heeft te 's Hage eene allerbelangrijkste kunstverlossing plaats gehad. *Catharina Kok*, huisvrouw van *Abraham van Noort*, wonende op de Gevulde Gracht, beviel van een dood kind, met twee hoofden, twee halzen en vier armen. Tusschen deze gedeelten, die op eenen grooten afstand van elkander verwijderd waren, waren twee bovenste ledematen geplaatst. De beneden deelen waren misvormd, de voeten beide van *varus* (horrelvoet) aangedaan. De hederes, die vier malen vroeger verlost was, werd door de heeren verloskundigen *van der Heggen Zijne*, *Vorstman* en *Sarluis* bijgestaan. Zij en haar huisgezin verkeerden in zeer armoedigen toestand.

— Den 12 heeft het departement Groningen der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* deszelfs *viertigjarig* bestaan plegtig gevierd. Bij die gelegenheid heeft de heer *Mr. H. O. Feih* eene belangrijke redevoering gehouden » over den oorspronkelijken werkring der Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, bestaande in » eene volksbeschaving der geringere bewoners van Nederland; over » de uitbreiding, welke deze werkring gedurende haar bestaan » heeft bekomen, en over de belangrijke vraag: of en met welke » beperking de Maatschappij hare vertegenwoordige loopbaan kan » blijven behouden? » Daarna beklom de hoogleraar *Lulofs*, die reeds vroeger eenige dichtregelen had voorgedragen, andermaal het spreekgestoelte, en besloot met eenige weinige, tusschen beide weder door het zangkoor afgewisselde dichtregelen, de feestviering op eene indrukwekkende wijze af te sluiten.

— De *Staats Courant* deelt liden de volgende berichten mede:

» Volgens de leden ontvanege riterberigten van de Boven-Rhijn te Keulen steeds vallende. Aan de peilstaal aldaar stond het water den 13den Januarij op 6 voet 2 duim en den 14den 5 voet 11 duim.

In de gesteldheid der Nederlandsche rivierakken, is volgens die berigten weinig verandering gekomen. Waar de rivieren zich nog niet hadden gezet, was het drijfijz verminderd. Te Arnhem heerschte den 15den des morgens eene zeer zachte dooi. In de Lak te Krimpen had het ijs zich in den morgen van den 14den vastgezet. In de Maas te Grave geschiedde de gewone overvaart den 15den met de ijschouw, doch hadden toch reeds personen over het ijs gelopen. Aan het Katerveer had den 15den des morgens het ijs in den IJssel de dikte van 9 duim. Men was toen daar bezig met het maken van de sleuf voor de passagie met de pont.

Men vernemt dat het Z. M. den Koning onlangs heeft behaagd, om, voor den tijd van 15 jaren, octrooi te verleenen op de invoering van eene draagbare, toeslaande en onzinkbare schuit, en dit wel ten behoeve eener ver eeniging van zeer aanzienlijke parijsche-kapitalisten, welke societeit domicilium heeft gekozen ten kantore van *C. Soetens*, te Gravenhage.

Door de belanghebbenden zijn geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een, in dato 10 februarij 1841, voor den tijd van tien jaren aan *G. White* te Rotterdam, op de uitvinding van eene verbetering van hem aangebragt aan de oeconomische kagchel, voor welke in-
ganc aan hem den 4den april 1840 een octrooi was verleend voor tien jaren; een, in dato 28 februarij 1841, voor den tijd van tien jaren aan *J. F. van Rooije* te Rotterdam, op de invoering van eene uitvinding om waterachtige vloeistoffen in het algemeen, en zeewater in het bijzonder, uit de dampen, ten einde daarmede te trekken; een, in dato 27 oktober 1841, voor den tijd van tien jaren aan

H. Kandal, woonachtig te Aken, domicilium gekozen hebbende bij *A. S. Preston*, koopman te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in de vervaardiging van harde zeepsoorten; een, in dato 19 november 1841, voor den tijd van vijf jaren aan *P. van Hoorn*, te Amsterdam, op de uitvinding van eene nieuwe soort van tabak- en snuifkerfbank, en een, in dato 16 december 1841, voor den tijd van vijf jaren aan *John S. Gibberti*, woonachtig te New-York, domicilium gekozen hebbende bij *J. W. van den Braek*, consul der Vereenigde Staten van Noord-Amerika te Amsterdam, op de invoering van eene drijvend droog dok, voor het herstellen van schepen.

TAFERELEN UIT DEN SPAANSCHEN BURGEROORLOG.

MARTIN ZURBANO.

(Kervolg van n°. 5. en slot.)

» Mijnheer de officier, sprak hij tot den jongen mensch, indien gij niet oogenblikkelijk het stukje geld laat liggen, dat ik de eer had op uwe tafel te werpen, zal ik u zonder te wachten de knoel afsnijden . . . » Het is dus, » zeide hij zich tot allen weerdende, » te laat om aan uw spel deel te nemen? wat! gij, mijne heeren, zoudt gij aan eenen armen muilezeldrijver niet de gelegenheid willen geven, om een of twee piasters te winnen! Of misschien denkt gij wel door mijn geld onteerd te worden? Het is echter beter en belangrijker verdiend, dan het zwaarste ons, dat uwe heeren bevat, mijnheer de brigadier; ik verspreek mij, mijnheer de kapitein, duizendmaal verschooning, zoo ik mij bedrieg. Wees overigens hierop in-dachtig, ik verklaar u dit, dat het spel niet zal voortgaan tenzij ik er deel aan neem. — Zie zoo, nu vier realen op het kleine paard! » riep hij nogmaals met zijne vuisten op de tafel slaande » kom aan, kom aan, maakt voort: ik heb geen tijd te verliezen! » — Ik herhaal het u nog eens, mijnheer de ezeldrijver, indien deze uw naam is, » hernam de kaartgever, » dat gij geen deel aan het spel kunt nemen: gij kent het niet: het is te laat, en uwe som is te klein. » — » Te laat? gewis niet: maar gij neemt mijnen geringen inzet tot voorwandsel. Voort, mijnheer brigadier, kapitein of wie gij wezen moogt, zet hier mijne vier realen, en nu *appa!* » willende haastzamen zeggen dat hij tegen al het geld der bank speelde.

De stoutheid en vermetelheid van zoodanig voorstel deed de drift van al de aanwezenden losbarsten. Het rumoen werd algemeen; zij die in de boeken der kamer zich bevonden, naderden de tafel; sommigen wilden den muilezeldrijver oppakken en de deur uitwerpen; eindelijk stond de generaal, achter wien de vroegde zich nog bevond van zijn stoel op, en vroeg, bleek van drift, wie hij was, die aldus midden onder vreedzame lieden, welke zich met het spel vermaken, durfde doordringen, en niet alleen de rust in het gezelschap kwam verstoren, maar zich vermatte sedert tien minuten dat hij zich onder hen bevond, allen te beleedigen. Vervolgens beval hij een der aanwezende jonge officieren de wacht te roepen.

» Mijn brigadier, » hernam de vreemdeling, » bedaar; zet u weder neder en blijft rustig. Gij, jongman, verwijder u niet; uw leven is er mede gemeid; en gij, fraaie lansier, keer naar hwen post terug; zoo niet, beef dan voor uw hoofd! Wat betreft het storen van het achtenswaardig gezelschap van bedriegers en dieven » welk ik rondom mij zie, voegde hij er met eene vaste stem bij, terwijl zijne scherpe blikken over de aanwezenden rondvlogen, voorwaar, hoe gering ook, ben ik toch nog veel meer waard dan de beste onder u. Ik vermeen het regt te hebben, hier zoowel als gij, mijne heeren, binnen te komen. » Is hier eene openbare zaal voor allen die vier *cuartos* (kleine munt van vier maravedis) voor espondejados en een glas ijs kunnen betalen. Houd u rustig, onde heer, of ik zal voor u een erger *picador* dan *Francisco Sevilla* voor den wildsten stier van Navarre worden. Ah! gij weigert goedwillig mij tot het spel toe te laten; goed! wij zullen dan op de eene of andere wijs er wel aan deelnemen. Gij wilt weten, wie ik ben, hoe ik heet? Ik zal u spoedig voldoen . . . »

Zich daarop tegen den muur leunende, opende hij langzaam den ruimen mantel die hem omgaf en liet een donker buis van het zwartste kaliber zien.

» Ik ben een Alvanees! mijne heeren zooals gij wel hebt reeds kunnen raden, en in de Rioja geboren; mijne makers noemen mij, bij gebrek aan een beteren naam *Martin Zurbarano*. Ik ben tot uw dienst, mijne heeren! die mij maar een handje nadert is een man des doods! ligt geen vinger op, verzet geen voet, spreekt geen woord! Gij mijnheer de brigadier, blijf op uw stoel; schoon de gansche hoop in deze kamer in mijn oog een *gurbanzo* (een klein gewigt) waardig is, houdt ik u niettemin als gijzelaars. Dit pistooltje dat gij ziet, houdt maar twintig kogels. Beveel het gezelschap te gaan zitten, brigadier; kom, mijn heer, de kapitein, wilt gij nu mijne vier realen nemen? »

De duivel zelf, ware hij zoo plotseling in de zaal verschenen, zou niet minder schrik hebben kunnen verwekken, dan de tegenwoordigheid van den gedachten *Zurbarano*, wiens naam alleen den stoutsten karlist met schrik vervulde. Het geheele gezelschap was als verstend:

Het gezicht van het geduchte wapen dat *Zurbano* op den brigadier aanlag, en dat ieder oogenblik den dood in de zaal kon verspreiden, maakte ieder onbeweeglijk als een standbeeld.

Op straf des doods, mijnheer de kapitein, raakt noch den zak, noch de kaarten, noch het daarop liggend geld aan. Mijne *peseta* is zeer tot uw dienst; maar wat uw zak betreft, alsmede al het geld van het spel, ik eigen mij het toe, krachtens de wetten van den oorlog en der plundering. Wacht, ik zal u spoedig liefhebbers bezorgen om u van uwe koopwaar te ontdoen."

En terstond daaruit uit zijn schapenvellen buis een zilveren fluitje te voorschijn halende, gaf hij een scherp geluid, dat verweg werd gehoord: op hetzelfde oogenblik stormde een hoop van vijftig man, tot zijne vermaarde en gedachte bende behoorende, de zaal binnen met messen, bajonetten en musketten gewapend. De kleeding dier lieden had niets dat naar eene militaire uniform geleek.

Nadert mannen, riep hij hun toe; dat zes van u de deur bewaken en niemand uit- of binnenlaten; dat twintig of dertig anderen naderen en deze waardige personen boeien die tot het leger van *Karel V* behooren. . . . Doch neen, wacht, legt uwe wapenen niet af, 't is beter dat zij zich zelve binden, dat is voorzigtiger. Ik versta dat zij het behoort doen; de eerste die zich durft bewegen en den mond openen, moet niet ruw bejegend, niet mishandeld, maar moet de dolk tot aan het heft in de borst gestooten worden; geen vuur gegeven; de zaak moet zoo stil voltooid worden als zij begonnen is: komt mijne heeren, handen aan uw werk geslagen: 't is onnoodig u te zeggen dat uw behoud van uwe werkdadigheid afhangt. . . Ik geloof dat wij de eer hebben hier tegenwoordig te zien het gansche gemeentebestuur, de regidor, de griffier, de *alcazals*, enz. . . Moed! moed mijne heeren; ieder op zijne beurt; ik zal mij inmiddels van den buit verzekeren."

Dit zeggende, zamelde hij al het geld in dat op de tafel lag, bedragende meer dan 200 oncen gouds en bergde het in eene soort van lederen ransel of weitasch die hem over den schouder hing.

't Was een vreemd gezicht al die lieden zich onderling te zien vastbinden. Vijf of zes man van de binnengekomen bende was daarmede begonnen, daartoe van de touwen gebruik makende die zij altijd bij zich droegen. De brigadier, de kapitein en verscheidene anderen waren genoodzaakt, terwijl de punt der bajonetten op hen gericht was, hunne vrienden en makkers te boeien.

Weinig tijd had *Zurbano* nodig om zich van allen die in de zaal waren te verzekeren en elke poging tot ontvlugting voor te komen, zoodat hij, ongeveer drie kwartier uurs nadat hij in het huis gekomen was, hetzelfde weder verliet met zijne bende en een zestigtal personen, waaronder het gemeentebestuur van twee of drie nabijgelegen dorpen.

Donker en huiveringwekkend was de nacht, onstuimig de wind en moeilijk de weg. Maar de lieden van *Zurbano*, waren speurhonden, kenden ieder pad, iedere holle weg in de provincie, en konden de geheele streek even goed in donker als op den helderen dag doorloopen. Zij gingen aldus hun weg voort; het huis dat zij verlaten hadden was thans zoo stil als ware het nimmer bewoond geweest; want men nam uit voorzigtigheid al deszelfs bewoners mede. De wind loeide door de verlaten corridor en de opene vensters. Lang voor het dag geworden was op de hoogten van *Artaban*, had *Martin Zurbano* met zijn buit en zijne gevangenen de voorposten van het christinische leger bereikt.

Martin Zurbano Barea, beter bekend onder den korteren familienaam van *Martin Zurbano*, is misschien een der meest buitengewone menschen welke de jongste oorlog heeft voortgebracht. Hij werd geboren te la Rioja d'Alava, uit eene familie die sedert lang vermaard was wegens hare behendigheid in den sluikhandel. Zijn vader vereenigde in zich het beroep van muilezeldrijver en *contrabandista*. Van zijne vroege jeugd af werd *Martin*, die in 1789 ter wereld kwam, tot dit zwervend, struikrooverachtig leven opgeleid. De lessen die hij ontving werden met vrucht toegepast, en de vader smaakte op zijn sterfbed de voldoening dat hij in zijn zoon een volmaakt *contrabandista* achterliet.

De bijzondere gewoonten waarin de jonge *Zurbano* opgevoed was, hoe onwettig ook, stelden hem evenwel in staat om eenige diensten aan de zaak der menschheid te bewijzen. De worsteling van het constitutionele Spanje in 1823, en de ongelukkige afloop daarvan is te wereldkundig dan dat het noodig zou zijn er hier in 't bijzonder van te gewagen. De fransche wapenen dwongen het volk om zich weder te onderwerpen aan den wil van eenen onbepaald heerschenden gebieders; zij die zich onderscheiden hadden door hunne gehechtheid aan de liberale instellingen, bezegelden met hun bloed op het schavot hunne toewijding aan de zaak der vrijheid, of werden genoodzaakt voor hun levenbehoud en om nog eenmaal in andere tijden hun vaderland nuttig te zijn, hetzelfde te ontvlugten. De jonge *Zurbano* redde een aantal van degenen die anders onder beulshanden zouden omgekomen zijn, en hielp hen behouden over de grenzen, ten deze

evenveel goedtrouwigheid als behendigheid aan den dag leggende. Zijne volkomen kennis van het land, gedurende zijne veeljarige gevaarlijke togten, bij dag en bij nacht door hetzelfde gedaan, zijne menigvuldige relaties met allerlei soort van lieden, niet alleen op de linie van den Ebro, maar ook in het gebergte van Asturie en in de binnen-provincien, hielpen hem bijzonder om in al zijne ondernemingen te slagen. Mogelijk heeft *Zurbano* van tijd tot tijd deze of gene belooning niet geweigerd, ter vergelding van diensten aan lieden bewezen, die zich aan eene bloedige wraak zochten te onttrekken, maar waarschijnlijk zou zijn verraad nog ruimer vergolden zijn. Men haalt intusschen geen voorbeeld aan, dat hij het in hem gesteld vertrouwen verraden heeft, 't zij dat zijne getrouwheid door een natuurlijk eergevoel werd staande gehouden, 't zij dat dezelve moet toegeschreven worden aan toegenegenheid voor de staatkundige gevoelens der bannelingen, of aan den afkeer, die hij met alle lieden van zijn beroep gemeen had, van het gezag 't welk hun natuurlijke vijand was.

Ter AMSTERDAMSCHEN BEURS van 11. Zaterdag werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51 negen zest.; 5 pCt. 100½; Kansbill. 25 elf zest.; Amort.-Syndik. 4½ pCt. 92; idem 3½ pCt. 76 5/16; Handelsm. 155 5/8; O. Indie 97 7/8; Rusland 106; Certif 6 pCt. 71 7/8; Spanje 22 7/8; Id. onbep. 19 5/8; Oostenr. 5 pCt. 104; Metal. 103 15/16, Id. 2½ pCt. 55.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden.

RENTAMBT te KLUNDERT.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden, te Klundert, zal, als daartoe geautoriseerd, ten overstaan van den Notaris G. W. MARIS, op den 21 Januarij 1842 en volgenden dag, des voormiddags te 9 ure, ten Stadhuize van de Klundert verkoopen:

311 OLMEN- en 331 ESSEN extra zware en hoog opgaande BOOMEN, bijzonder geschikt tot WERKHOUT, benevens eene aanzienlijke partij WILGEN en CANADASCHEN POPULIEREN BOOMEN en HAKHOUT, staande alles onder de Klundert, kunnende de Boomen zeer gemakkelijk en onkostbaar te water worden vervoerd.

Nadere informatie zijn te bekomen ten kantore van den Rentmeester voornoemd, en bij den Opzichter WILLEM LIPS te Klundert. KLUNDERT den 31 December 1841.

De Rentmeester voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.

AVIS. — La PATE pectorale balsamique DE REGNAULD AINÉ, pharmacien à Paris, rue Caumartin, 45, ayant été CONTREFAITE dans divers pays, L. FRERE, élève et successeur de Regnauld aîné, déclare que suivant acte authentique il est le seul propriétaire de la véritable recette de ce pectoral.

Pour éviter toute méprise, les consommateurs sont prévenus que cette pâte ne se vend qu'en boîtes scellées du cachet ci-contre.

Dépot dans toutes les Villes.

NEDERLANDSCH MUSEUM

VOOR HET JAAR 1842.

ZIJNDE EENE VERZAMELING VAN GESCHIED- EN LETTERKUNDIGE MERKWAARDIGHEDEN, NATUURBESCHRIJVINGEN, AARDRIJKSKUNDIGE BIJZONDERHEDEN, HISTORISCHE EN ROMANTISCHE VERHALEN.

Dit Tijdschrift, welks meer en meer toenemend debiet, van den bijval van het beschaafd publiek betuigt, wordt wekelijks uitgegeven in klein folio formaat, terwijl iedere Jaargang versierd is met VEER op STAAL gegraveerde uitslaande Platen.

De prijs is slechts

ƒ3.— jaarlijks en

ƒ4.— franco per post, voor de steden buiten Amsterdam.

De Intekening geschiedt, voor niet minder dan den geheelen Jaargang, bij alle Boekverkoopers in Nederland, en bij de Uitgever C. L. SCHLEIJER EN ZOON, te Amsterdam.